



Lars Rørbæk, forfatter til "Den usandsynlige morder - En dokumentarisk beretning om mordet på Marie Lock-Hansen" samt "Højbjerg-mordet - Interviews og betragtninger"

“Er det omsider lykkedes at knække mysteriet om den snart 50 år gamle uopklarede drabssag og afsløre en gerningsmand?”

Kronik.

Forudsætningen ville have været dobbeltdrab

Titlen på Peer Kaaes nye bog om Lock-Hansen sagen er spektakulær. Er det omsider lykkedes at knække mysteriet om den snart 50 år gamle uopklarede drabssag og afsløre en gerningsmand?

Eller har den nye aktindsigt i politiets efterforskning, som Peer Kaae siges at have haft adgang til, medført en ny forståelse af sagens dunkle sammenhæng?

Som i andre bogudgivelser om sagen fra de senere år er det også testament-/ægtepagts-motivet, der hos Peer Kaae anses som den sandsynligste bevæggrund til mordet.

Her er motivet altså også af økonomisk art, men med andre aktører og med Oscar Lock-Hansen som skydeskive. Her berettes om en mand, som angiveligt skulle være biologisk far til Oscars første hustrus barn.

Motivet til drabet er derfor et forsøg på at forhindre, at Marie bliver opgraderet i arven efter Oscar og følgelig med en nedprioritering af mandens biologiske søn, som Oscar havde påtaget sig faderskabet over.

Ved første øjekast kan teorien måske synes at ligge lige til højrebænet – i en sag, som ellers er kendetegnet ved forsvindende få oplagte motiver – men bevæger man sig længere ind i forestillingen, snubler man snart i et venstreben af tungtvejende empiri, som politiefterforskningen har tilvejebragt.

MANDEN, SOM I bogen omtales som Repræsentanten, kan dog til nød siges at have haft et motiv, omend et temmelig naivt et af slagsen, på vegne af sin biologiske søn.

Den uoverkommelige vanskelighed ved teorien er for mig at se, at Repræsentanten ingen sikkerhed havde for, at problemerne omkring arven ville kunne ryddes af vejen ved drabet på Marie.

Oscar ville efter Maries død kunne træffe andre testamentariske bestemmelser, og han kunne gifte sig igen, skænke sin formue til velgørenhed m.m.

Kaaes formodede gerningsmand havde ingen garanti for, at mordet ville stille hans biologiske søn i en bedre økonomisk position.

Hvis en sådan garanti skulle opnås, ville det kræve, at også Oscar Lock-Hansen blev skaffet af vejen.

Forestillingen bliver ikke lettere at gennemføre, hvis man forsøger at placere denne mand på Hestehavevej 2b den 10. november 1967.

Først og fremmest er der mandens alder. Han var nemlig knap 60 år, da mordet blev begået, og han ligner en 60-årig på de fotografier, som kendes af ham fra tidspunktet for drabet.

Øjenvidnerne fra Hestehavevej beskriver manden som mellem 35 og 40 år. Den højeste alder angivet af et øjenvidne er 40-45 år. Og gerningsmanden



var mørkhåret, viser efterforskningen.

På tidspunktet for mordet var Kaaes gerningsmand nærmest hvidhåret. Gerningsmanden beskrives endvidere som slank til alm. af bygning med et smalt ansigt. Kaaes mand havde derimod et relativt fyldigt ansigt.

DET ER DERFOR tvingende nødvendigt for Kaae – for at få enderne til at nå sammen i forestillingen om Repræsentanten som gerningsmand – at inddrage vidnepsykologien til at fortælle, at flygtige øjenvidneiagttagelser er noget af det mest upålidelige i denne verden.

Det har historien vist gang på gang. Når jeg mener, at Kaae kan tage fejl i sit ærinde med at drage øjenvidneiagttagelserne i udpræget tvivl, skyldes det referaterne fra de forskellige konfrontationer, øjenvidnerne havde med figuranter – dels 19.12 1967 ved gerningsstedet, da man forsøgte at lave en rekonstruktion af hændelserne på Hestehavevej, dels på politigården i Vester Allé i Aarhus den 1.2 1968, hvor øjenvidnerne Irma Rasmussen og Hanne Witved stilles over for syv figuranter.

Om sidstnævnte konfrontation skriver politiet: "Den 1.2-1968 blev Fru Irma Rasmussen og Hanne Witved konfronteret med syv mænd, der kunne svare til gerningsmandens signalement.

Hver for sig udtog de den samme person, der lignede bedst – men afviste dog, at han kunne være gerningsmanden – og de afviste de øvrige stort set

med de samme begrundelser."

VED REKONSTRUKTIONEN PÅ Hestehavevej måneden efter drabet udpeger de tre øjenvidner (Irma Rasmussen, Hanne Witved og slagtermesteren) uafhængigt af hinanden den samme mand - ud af fem vellignende figuranter - og udtaler enslydende, at han ligner gerningsmanden meget (den samme mand, som siden stod model til den såkaldte fantomtegning).

Disse vidnesbyrd peger i det mindste på, at der er en vis sandsynlighed for, at de tre øjenvidner har set den samme mand.

Det udsiger i og for sig ikke noget om øjenvidneiagttagelsernes kvalitet, men de understøtter hinanden i påfaldende grad. Under indtryk af samme beskrivelse af øjenvidnernes møde med figuranterne er der gode grunde til at antage, at gerningsmandens signalement, som det beskrives af Irma Rasmussen, i store træk holder vand. Og hvis det er rigtigt, passer Kaaes gerningsmand ikke ind i sceneriet.

GRADEN AF FLYGTIGHED i forhold til øjenvidnernes iagttagelse af gerningsmanden, vil jeg også sætte spørgsmålstegn ved.

Irma Rasmussen står ansigt til ansigt med gerningsmanden. Det er uomtvisteligt, at hun på trods af rystelse og chok får et nærbillede af manden.

Hendes efterfølgende ret detaljerede

beskrivelse af mandens udseende, påklædning og type, er et kardinalpunkt at så tvivl om i Peer Kaaes bog. Han henviser her til en teori indenfor vidnepsykologien, der fremfører, at livstruede vidners iagttagelser er stærkt hæmmet både før og efter traumat.

DER ER SIDEN Højbjergdrabet fandt sted fremkommet adskillige teorier indenfor fagpsykologien om pålideligheden af traumatiserede ofres vidneudsagn.

Deriblandt fremføres det, at forholdet ligeså vel kan være det stik modsatte: At sanserne derimod bliver skærpet i livstruende situationer, alt efter omstændigheder og reaktionsmønstre.

Men også Hanne Witved hæfter sig ved manden, som hun får øjenkontakt med, da hun i bil passerer ham på Hestehavevej. Det fortæller hun om i et interview til B.T. dagen efter mordet.

Også slagtermesteren ser manden nærmere an, da han i første omgang tror, at han er en af hans kunder.

De omstændigheder, hvorved de to øjenvidner på Hestehavevej ser manden, kan siges at hæve iagttagelsernes kvalitet fra flygtige til at være forbigående.

Der er forskel. Og derved fremstår de nok en anelse mere plausible, end de ofte er blevet fremstillet.

Endnu en gerningsmand haves, men kendsgerningsmand savnes.